

Miljö- och energidepartementet

Rättssekretariatet

Förbättrat genomförande av industriutsläppsdirektivet**Sammanfattning**

I denna promemoria föreslås att i fråga om varje verksamhet som omfattas av industriutsläppsdirektivet, s.k. industriutsläppsverksamheter, ska den operativa tillsynsmyndigheten upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram. I ett sådant program ska myndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tillsynsmyndigheten ska sedan genomföra besök i enlighet med programmet. I promemorian föreslås även att en bestämmelse om vem som ska besluta om en behovsutredning och tillsynsplan ska utgå. Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 15 juli 2015.

Förslag till förordning om ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljötillsynsförordningen (2011:13)

dels att rubriken närmast före 1 kap. 11 § ska utgå,

dels att 1 kap. 10 a och 11 §§ och rubriken närmast före 1 kap. 10 a § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

10 a §²

Tillsynsbesök

Tillsynsplan och tillsynsbesök

För varje verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 §, 4 kap. 12 eller 16 §, 5 kap. 1, 4, 10, 18, 19, 34, 35, 37 eller 39 §, 6 kap. 1 §, 7 kap.1 §, 8 kap. 1 eller 6 §, 9 kap. 1 eller 2 §, 11 kap. 2 eller 4 §, 12 kap. 1, 2, 3, 5 eller 14 §, 14 kap. 1, 5, 8, 10 eller 14 §, 15 kap. 1, 3, 6, 9, 10 eller 14 §, 16 kap.

Den operativa tillsynsmyndigheten ska med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan, upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 §, 4 kap. 12 eller 16 §, 5 kap. 1, 4, 10, 18, 19, 34, 35, 37 eller 39 §, 6 kap. 1 §, 7 kap.1 §, 8 kap. 1 eller

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2013:268.

1 §, 17 kap. 4 §, 19 kap. 1 §, 21 kap. 1, 5 eller 6 §, 28 kap. 3 § eller 29 kap. 3, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 30, 35, 36, 38, 39, 49, 50, 54 eller 58 § miljöprövningsförordningen (2013:251) ska den operativa tillsynsmyndigheten

1. genomföra tillsynsbesök minst en gång per år, om verksamheten innebär betydande risker för miljön, och annars minst vart tredje år,

2. efter ett tillsynsbesök genomföra ett nytt besök inom sex månader, om myndigheten vid det förstnämnda besöket fann någon allvarlig brist i uppfyllandet av de villkor som gäller för verksamheten enligt en dom eller ett beslut eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken, och

3. skriftligen redovisa varje tillsynsbesök och lämna redovisningen till verksamhetsutövaren senast två månader efter besöket.

6 §, 9 kap. 1 eller 2 §, 11 kap. 2 eller 4 §, 12 kap. 1, 2, 3, 5 eller 14 §, 14 kap. 1, 5, 8, 10 eller 14 §, 15 kap. 1, 3, 6, 9, 10 eller 14 §, 16 kap. 1 §, 17 kap. 4 §, 19 kap. 1 §, 21 kap. 1, 5 eller 6 §, 28 kap. 3 § eller 29 kap. 3, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 30, 35, 36, 38, 39, 49, 50, 54 eller 58 § miljöprövningsförordningen (2013:251).

I tillsynsprogrammet ska myndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för miljön och får inte överskrida ett år om verksamheten innebär betydande risker för miljön, och tre år annars.

11 §

Behovsutredningen enligt 6 § och tillsynsplanen enligt 8 § ska beslutas av den inom myndigheten som beslutar om användningen av myndighetens resurser. I fråga om en kommunal nämnds tillsyn ska dock nämnden besluta om utredningen och planen.

För de verksamheter som omfattas av 10 a § ska den operativa tillsynsmyndigheten

1. genomföra tillsynsbesök i enlighet med tillsynsprogrammet,

2. efter ett tillsynsbesök genomföra ett nytt besök inom sex månader, om myndigheten vid det förstnämnda besöket fann någon allvarlig brist i uppfyllandet av de villkor som gäller för verksamheten enligt en dom eller ett beslut eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken, och

3. skriftligen redovisa varje tillsynsbesök och lämna redovisningen till verksamhetsutövaren senast två månader efter besöket.

1. Denna förordning träder i kraft den 15 juli 2015.

2. Bestämmelsen i 1 kap. 10 a § tillämpas första gången i fråga om tillsynsprogram med utgångspunkt i den operativa tillsynsmyndighetens tillsynsplan för 2016.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för tillsyn som bedrivs med utgångspunkt i den operativa tillsynsmyndighetens tillsynsplan för 2015.

Ärendet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) skulle i huvudsak vara genomfört i medlemsstaternas lagstiftning senast den 7 januari 2013. Direktivet har i svensk lagstiftning genomförts med ändringar i miljöbalken och i en rad förordningar, bl.a. miljötillsynsförordningen (2011:13).

Europeiska kommissionen har inlett ett överträdelseärende mot Sverige och framfört synpunkter på det svenska genomförandet av bl.a. artikel 23.4 andra stycket i direktivet. Enligt artikeln ska den behöriga myndigheten, på grundval av de tillsynsplaner som avses i artikel 23.2, regelbundet upprätta program för rutinmässig miljötillsyn, inklusive frekvensen för besök på plats för olika typer av anläggningar. Tiden mellan två besök ska baseras på en systematisk bedömning av miljöriskerna vid de berörda anläggningarna och får inte överstiga ett år för anläggningar som medför de största riskerna och tre år för anläggningar som medför de minsta riskerna. Den systematiska bedömningen ska å sin sida baseras på vissa kriterier. Kommissionen får anta riktlinjer för bedömningskriterier för miljörisker.

Överväganden

Vid en förnyad genomgång av det svenska genomförandet står det klart att även om tillsynsmyndigheterna i praktiken upprättar vad som i direktivet betecknas som tillsynsprogram, saknas det detaljerade och bindande föreskrifter som kräver att tillsynsmyndigheterna gör det. Det finns därför anledning att förbättra det svenska genomförandet i detta avseende.

Genom de föreslagna ändringarna i miljötillsynsförordningen blir den operativa tillsynsmyndigheten, dvs. den kommunala nämnden eller länsstyrelsen, skyldig att för varje industriutsläppsverksamhet upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram, som ska utgå från den tillsynsplan myndigheten upprättar enligt 8 §. I programmet ska myndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras, utifrån en bedömning av verksamhetens risk för miljön. Tiden mellan två besök får dock inte överskrida ett år om verksamheten innebär betydande risker för miljön, och tre år annars.

Som förslaget är utformat kan tillsynsmyndighetens beslut att fastställa ett tillsynsprogram avse såväl en som flera industriutsläppsverksamheter. Ett beslut om tillsynsprogram kan överklagas enligt vad som följer av 19 kap. 1 § miljöbalken.

Förslaget innebär bl.a. att 1 kap. 11 § miljötillsynsförordningen ändras på så sätt att bestämmelsen om vem som ska besluta om behovsutredning och tillsynsplan utgår. Den nuvarande bestämmelsen bedöms inte längre fylla någon egentlig funktion. I fråga om myndigheter under regeringen

kan det förutsättas att myndighetens ledning delegerar beslutanderätten på ett ändamålsenligt sätt med stöd av myndighetsförordningen (2007:515). För den kommunala nämnden innebär det ingen ändring.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Det är angeläget att förordningsändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Å andra sidan bör de operativa tillsynsmyndigheterna ges rimliga förutsättningar att anpassa sig till de förändrade kraven. Mot denna bakgrund föreslås förordningen träda i kraft den 15 juli 2015. Bestämmelsen i 1 kap. 10 a § miljötillsynsförordningen med krav på tillsynsprogram ska dock tillämpas första gången med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan för 2016. Övergångsvis ska därför den äldre bestämmelsen med krav på tillsynsbesök med viss intervall gälla för tillsyn som bedrivs med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan för 2015.

Konsekvenser av förslagen

I Sverige finns det cirka 1 100 industriutsläppsverksamheter i ett 30-tal branscher. Den operativa tillsynen över verksamheterna utövas av såväl kommuner som länsstyrelser. De föreslagna ändringarna, bl.a. kravet på tillsynsprogram, innebär till viss del ytterligare arbetsuppgifter för tillsynsmyndigheterna, framför allt inledningsvis. Delar av förslagen motsvarar dock vad som redan gäller. Eventuella ökade kostnader som kan uppstå i länsstyrelserna bedöms kunna finansieras inom befintliga ekonomiska ramar. I 27 kap. 1 § miljöbalken finns bestämmelser om rätt för kommunfullmäktige att meddela föreskrifter om avgifter för kommunens prövning och tillsyn.

Genom de föreslagna ändringarna kommer det att bli tydligt för de verksamhetsutövare som omfattas vad de kan förvänta sig av tillsynsmyndigheten. Förslagen kan dock väntas medföra marginellt ökade kostnader.